

מאמר

ואתה תצוה

With English
Explanation

— Table of Contents —

Section 1: לשון הקודש — The Text מאמר	Section 2: English Explanation
5 אות א'	15 אות א
5 אות ב'	15 אות ב
6 אות ג'	16 אות ג
6 אות ד'	17 אות ד
8 אות ה'	18 אות ה
8 אות ו'	18 אות ו
9 אות ז'	19 אות ז
9 אות ח'	19 אות ח
10 אות ט'	20 אות ט
11 אות י'	21 אות י
12 אות י"א'	22 אות י"א
13 אות י"ב'	24 אות י"ב
	Practice Quizzes 25-28
	Answer Key 29-32
	Pointers 33-35

— Foreword —

The מאמר

On פורים קטן תשנ"ב, the רבי personally handed this מאמר to each of his חסידים one by one. Less than two weeks later, the רבי had a stroke. That moment of distribution — the רבי placing this מאמר into each person's hands — was the last time he would ever do that. Which is why ואתה תצוה is known as the רבי's צוואה. His final message and testament to us.

So what is it actually about? The מאמר is based on a פסוק from ואתה תצוה את בני ישראל.: פרשת תצוה. ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד. Three ideas run through the whole thing:

The רבי connects us to ה'. The word תצוה means connection — the רבי's whole job is to bond every איד with ה'. And through our עבודה, we actually elevate him back. It goes both ways.

The רבי is our רעיא מהימנא. Every איד already has אמונה deep inside — it's built in. The רבי's job is to bring it out and make it real, felt, lived. Not just something you know — something you feel.

כתית — being crushed. An olive only gives its oil when it's crushed. The same goes for us. The hardest moments of גלות are exactly when the deepest part of our נשמה — the עצם הנשמה — gets revealed. That's the נר תמיד. A light that doesn't go out.

וה' connects us to ה' — ואתה תצוה, and through כתית, we reveal the deepest light within ourselves.

The רבי didn't just write this מאמר — he put it in our hands. That means it belongs to us. It's not just a piece of חסידות to learn for a test. It's the רבי telling us who we are, what we're capable of, and that no matter how dark גלות gets, the אור is there.

על הקובץ — About This Booklet

This קובץ was born out of a class מבצע: to learn the מאמר ואתה תצוה, understand it fully, be tested on it by heart, and travel to 770 — to the בית מדרש הרבי, the אוהל, the רבי's room, and the רבי's house — for an unforgettable day of התקשרות.

But there was a challenge. This מאמר — while unbelievably deep and beautiful — is not a simple one. It has many אותיות, many concepts, and a lot of details that can easily blur together. For בחורים learning one of their first מאמרים, walking into ואתה תצוה can feel overwhelming. Without a clear guide, it's easy to finish a שיעור and feel like everything is scattered.

That's exactly what this קובץ was made to solve.

שמואל started working on it with one goal: to make this מאמר genuinely accessible — without cutting corners on depth. יהושע קארף joined soon after, and together they decided to go bigger than just their own class. We wanted to finish it, publish it, and put it out for everyone — by ניסן תשפ"ו, the רבי's birthday.

What followed were hours and hours of learning, writing, rewriting, editing, and formatting — all on their own time, out of אהבת התורה and love for the רבי. Every explanation was written to actually be understood. Every pointer was written so that one glance brings the whole concept back. Every quiz was built so you actually know the מאמר — not just that you read it.

Here's how to use this קובץ:

 לשון הקודש — The מאמר of the רבי in the original לשון הקודש.

 English Explanation — The מאמר explained, אות by אות, in clear English. The **bolded pointers** at the start of each paragraph give you the full flow at a glance — great for חזרה without re-reading everything.

 Practice Quizzes — Test yourself on each אות and make sure you actually know it.

 Pointers — After reading the English Explanation, each paragraph has a bolded pointer at the start. Once you've learned the paragraph, that pointer is all you need — one glance and your brain fills in the rest. No need to reread the whole thing. Just look at the pointer, and it all comes back.

We put a lot into this. We hope it makes the מאמר of the רבי come alive for you — and that through learning it, you feel genuinely connected to the רבי, to your עצם הנשמה, and to everything we're waiting for: the coming of משיח צדקנו בקרוב ממש.

We'd appreciate your feedback, thoughts, or suggestions on this. Feel free to email me at shmiel0770@gmail.com.

Note:

The לשון הקודש text of the מאמר has been reprinted with permission from both קה"ת and בלה"ק ועד הנחות בלה"ק.

All the content in this קובץ, including the English explanation, pointers, and quizzes, is entirely our own. קה"ת and ועד הנחות בלה"ק have no connection to or responsibility for any of it.

Written, Edited and Compiled by:

הבחור התמים שמואל רפאל שיחי אלקיים • הבחור התמים יהושע שיחי קארף

י"א ניסן תשפ"ו

and In honor of the רבי's 124th Birthday לע"נ החיילת בצ"ה תאיר שמחה בת שניאור זלמן שי

בס"ד. ש"פ תצוה, יו"ד אדר-ראשון ה'תשמ"א*

וְאַתָּה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד¹, וידועים הדיוקים בזה² דבכל הציונים שבתורה נאמר צו את בני ישראל וכיו"ב, וכאן נאמר ואתה תצוה את בני ישראל. ולהוסיף, דהדיוק מ"ש ואתה תצוה הוא לא רק בהלשון אלא גם בהתוכן, דלשון ואתה תצוה משמע שמה הוא המצוה, וצריך להבין, הרי משה הוא השליח למסור לישראל את ציווי הקב"ה, ולמה נאמר ואתה תצוה. גם צריך להבין מ"ש ויקחו אליך, שיביאו השמן למשה³ (אליך), דלכאורה, כיון שהעלאת הנרות היתה ע"י אהרן, למה הוצרך להביא את השמן למשה. גם צריך להבין מ"ש שמן גו' כתיב למאור, דלכאורה הול"ל שמן גו' להאיר. גם צריך להבין, דבפסוק שלאח"ז נאמר מערב עד בוקר וכאן נאמר להעלות נר תמיד.

(ב) **וּמִבְּאֵר** כ"ק מו"ח אדמו"ר (במאמרו הידוע ד"ה וקבל היהודים⁵ שנאמר בפורים קטן תרפ"ז⁶), דציווי (תצוה) הוא צוותא וחיבור⁷. וזהו ואתה תצוה את בני ישראל, שמה הוא מקשר ומחבר את בני ישראל עם או"ס⁸. וע"י שמה משפיע לישראל (שמקשר אותם עם או"ס), עי"ז נעשה יתרון והוספה במשה. [דמשה וישראל הם דוגמת ראש ורגל, כמ"ש שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרב, דכל ישראל הם הרגלים דמשה, ומשה הוא הראש שלהם. וכמו שבאדם הרגלים מוליכים את הראש למקום שהראש מצד עצמו אינו יכול להגיע לשם, כמו"כ הוא במשה וישראל, שע"י ישראל (הרגלים דמשה) מיתוסף עילוי במשה. דזהו מ"ש

(* יצא לאור בקונטרס * פורים-קטן — תשנ"ב** , "לקראת יום ג' שהוכפל בו כי טוב, פורים קטן .. יום א' פ' כי תשא, ה'תשנ"ב".

(1) ריש פרשתנו (תצוה).

(2) אוה"ת פרשתנו (תצוה) ע' א'תקמא. ד"ה וקבל היהודים תרפ"ז ס"ג (סה"מ תרפ"ז ע' קיג. ה'תשי"א ע' 182).

(3) רמב"ן עה"פ.

(4) פרשתנו כז, כא.

(5) השייכות דהביאור בואתה תצוה גו' לוקבל היהודים גו' — ראה לקמן ס"ט ואילך.

(6) נדפס ב"התמים" חוברת ז לה, ג [שלו, ג] ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' קי ואילך. ה'תשי"א ע' 180 ואילך. — ראה שם ס"ד.

(7) כ"ה גם בתו"א פרשתנו פב, א (עה"פ ואתה תצוה). ובכ"מ. וראה בהנסמן לקמן ע' נט הערה 55.

(8) כ"ה בסד"ה ואתה תצוה עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' רנו). ובכ"מ. ובד"ה זה תרפ"ז ס"ד בתחלתו (ועד"ז רסט"ו) "תקשר את בני ישראל" ואינו מוסיף "עם או"ס". ויש לומר, דבהמאמר מפרש שמה מקשר את בני ישראל עצמם, כדלקמן סי"א.

(9) בהעלותך יא, כא.

(* קונטרס זה חילק כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' לכאו"א מאנשים נשים וטף.

** על הדו"ח אודות הדפסת והפצת המאמר ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ויה"ר שיפעל הפעולה הרצויה והזמ"ג וברי מזלי' כו'. אזכיר עה"צ".

שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו, שע"י רגלי העם נמשך הגילוי דאנכי בקרבו של משה¹⁰]. וזהו ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית גר', דע"י שמשה יצוה ויקשר את בני ישראל עם אוא"ס, עי"ז יביאו בני ישראל שמן זית למשה (ויקחו אליך), שיוסיפו תוספות אור במשה.

ג) ולבאר זה, מקדים בהמאמר¹¹ שמשה רבינו נקרא רעיא מהימנא, דשני פירושים בזה. שהוא רועה נאמן של ישראל ושהוא זן ומפרנס את ישראל בענין האמונה. דהאמונה שישנה בישראל מצד עצמם, שישראל הם מאמינים בני מאמינים¹², אפשר שתהי' בבחינת מקיף, וזה שמשה רועה ומפרנס את ישראל בענין האמונה הוא שהאמונה תהי' בפנימיות. וזהו מ"ש בזהר¹³ הריא אמונה דלעילא יתזן ויתפרנס מני' על ידך (ע"י משה), דזה שמשה זן ומפרנס את האמונה הוא שממשיך אותה בפנימיות. וממשיך בהמאמר, דזה שמשה הוא רעיא מהימנא, הכוונה בזה היא גם לאתפשטותא דמשה שבכל דור¹⁴, דראשי אלפי ישראל שבכל דור הם מחזקים את האמונה דישראל (שבדורם), שהאמונה שלהם תהי' בפנימיות. וכמו מרדכי¹⁵, שהי' האתפשטותא דמשה שבדורו, כמארז"ל¹⁶ שמרדכי בדורו כמשה בדורו, שגם בזמן גזירת המן, שלימוד התורה וקיום המצוות אז הי' קשור עם מס"נ, הקהיל קהילות ברבים לחזק את אמונתם של ישראל בהוי' ולעמוד חזק בלימוד התורה וקיום המצוות. ולאחרי שמבאר בארוכה שמשה ואתפשטותא דילי' שבכל דור מחזקים את האמונה דישראל, מבאר¹⁷ דיוק לשון הכתוב שמן גר' כתית למאור (למאור ולא להאיר), שבזמן הגלות, שכאו"א הוא נשבר ונדכא, כתית, עי"ז מגיעים למאור (העצם) שממנו נמצא האור. וצריך להבין השייכות דהפירוש בכתית למאור להמבואר (בהמאמר) לפנ"ז שמשה [ואתפשטותא דילי' שבכל דור] זן ומפרנס את האמונה שתהי' בפנימיות.

ד) והנה הביאור בפסוק ואתה תצוה בא (בהמאמר) בהמשך להמבואר בתחלת המאמר, דפירוש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹⁸ הוא שקבלו מה שהחלו בהזמן דמתן תורה¹⁹. דבמתן תורה היתה ההתחלה (החלו לעשות), ובימי אחשורוש (בזמן גזירת המן) היתה הקבלה, וקבל היהודים. [וע"ד מארז"ל²⁰ עה"פ²¹

(10) ראה בכ"ז בד"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ה.

(11) סעיף ד.

(12) שבת צז, א.

(13) ח"ג רכה, ב.

(14) תקו"ז תס"ט (קיב, א. קיד, א).

(15) ראה בד"ה הנ"ל תרפ"ז ס"ג וסט"ו.

(16) אסת"ר פ"ו, ב.

(17) בד"ה הנ"ל תרפ"ז סט"ו.

(18) אסת"ר ט, כג.

(19) כ"ה גם ברד"ה וקבל היהודים בתו"א מג"א צו, ג. ובכ"מ — נסמנו ברד"ה וקבל היהודים ה'תשי"א

(לקמן ע' נד הערה 4).

(20) שבת פח, א.

(21) אסת"ר ט, כז.

קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבר, דזה שהקדימו נעשה לנשמע במ"ת היתה רק הקבלה, ובימי אחשורוש²² קיימו מה שקבלו²³]. ומדייק בהמאמר, שלכאורה הוא דבר פלא²⁴, דבמתן תורה היו ישראל בתכלית העילוי, והי' אז אצלם גילוי אלקות בדרגא הכי נעלית [דנוסף לזה שגם קודם מ"ת היו גילויים נעלים ביותר, הגילוי שהי' ביציאת מצרים ובפרט בקריעת ים סוף, הנה הגילוי שהי' בשעת מ"ת הי' גילוי נעלה עוד יותר], ובימי אחשורוש היו ישראל בתכלית הירידה, דנוסף להעלם וההסתר שבכל גלות [דכל גלות הוא בדוגמת גלות מצרים²⁵, וכמו שבגלות מצרים כתיב²⁶ ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה, עד"ז הוא בכל גלות, שישנם כמה נסיונות בקיום התורה והמצוות], הנה אז (בזמן גזירת המן) הי' ההעלם וההסתר עוד יותר, ואעפ"כ, בזמן מתן תורה, כשהיו ישראל בתכלית העילוי, היתה רק ההתחלה (החלו לעשות), ובזמן גזירת המן, כשהיו בתכלית השפלות, אז דוקא קבלו מה שהחלו במתן תורה. ומבאר בזה, דבזמן הגזירה, הי' קיום התומ"צ שלהם במס"נ. [דנוסף לזה שהי' להם מס"נ שלא לכפור ח"ו [כמבואר בתו"א²⁷, שבאם היו ממירים דתם לא היו עושים להם כלום, כי הגזירה היתה רק על היהודים, ואעפ"כ לא עלתה על דעתם מחשבת חוץ ח"ו], הי' להם מס"נ גם על קיום התומ"צ²⁸, ועד שהקהילו קהילות ברבים ללמוד תורה במס"נ²⁹]. והתעוררות המס"נ שלהם היתה ע"י מרדכי היהודי, משה שבדורו. וזהו וקבל היהודים את אשר החלו לעשות, דבמתן תורה היתה רק ההתחלה ובזמן גזירת המן היתה הקבלה, כי ע"י שהי' להם אז מס"נ בפועל על תומ"צ נתעלו (בענין זה) למדריגה נעלית יותר מכמו שהיו בזמן מתן תורה, ולכן אז דוקא היתה הקבלה, וקבל היהודים.

ולכאורה יש לומר, שהפירוש בכתיבת למאור, שע"י כתיבת (נשבר ונדכא) מגיעים להמאור, הוא ביאור על זה שבזמן הגזירה דוקא באו למס"נ באופן נעלה ביותר³⁰. כי מס"נ היא מצד עצם הנשמה שלמעלה מגילוי, מאור (שממנו נמצא האור), וע"י שהיו אז במצב דכתיבת (נשבר ונדכא), נתגלה עצם הנשמה, מאור. אבל מהמשך וסדר הענינים בהמאמר שהפירוש בכתיבת למאור בא לאחרי הענין דרעיא מהימנא, משמע, דענין כתיבת למאור שייך גם לזה שמשא זן ומפרנס את האמונה שתהי' בפנימיות.

22) מהמשך הענינים בהמאמר ובתו"א שבהערה הבאה (וראה גם תו"א שם צט, רע"א. ובכ"מ) משמע, דזה שקבלוה בימי אחשורוש הוא בזמן הגזירה. ובפרש"י ד"ה בימי אחשורוש "מאהבת הנס שנעשה להם". ואולי יש לומר דשני ענינים בזה — ראה לקמן ס"ט.

23) כ"ה גם בתו"א מג"א צח, א דוקבל היהודים את אשר החלו לעשות הוא ע"ד "קיימו מה שקבלו" — אף שלכאורה הם שני ענינים שונים, ראה לקמן ע' נד הערה 4.

24) הביאור בדיוק לשון זה — ראה ד"ה וקבל היהודים דפורים קטן ה'תשל"ח ס"א (לקמן ע' מד).

25) ראה ב"ר פט"ז, ה "כל המלכיות נקראו על שם מצרים על שם שהם מצירות לישראל".

26) וארא ו, ט.

27) מג"א צא, ב. צז, א. צט, ב. וראה גם במקומות שנשמנו לקמן ריש ע' נה הערה 12.

28) שזהו חידוש גדול יותר, כי בנוגע לאמונה, גם קל שבקלים מוסר נפשו (תניא פי"ח. ובכ"מ).

29) שזהו חידוש גדול עוד יותר, כמוכן בפשטות.

30) ראה הערות הקודמות.

ה) **ויש** לבאר זה ע"פ הידוע³¹ דזה שישראל מאמינים באלקות באמונה פשוטה ואין צריכים ראיות על זה הוא מצד שני טעמים. לפי שמזלייהו חזי³². דהנשמה שלמעלה רואה אלקות (ראי' שלמעלה משכל), וזה פועל בהנשמה שבגוף האמונה באלקות. ועוד ביאור, דשורש האמונה הוא מעצם הנשמה (שלמעלה ממזלי' חזי). דזה שעצם הנשמה מקושרת באלקות היא התקשרות עצמית (שאינה תלוי' בסיבה, גם לא בענין הראי' שלמעלה משכל). ויש לומר, דמהחילוקים שבין שני הביאורים (הענינים) הוא, דהאמונה בהנשמה המלוכשת בגוף הבאה מראיית הנשמה שלמעלה היא בבחינת מקיף. דכיון שהנשמה שלמעלה היא למעלה מהתלבשות לכן פעולתה בהנשמה המלוכשת בגוף היא בבחינת מקיף. ובכדי שהאמונה (בהנשמה המלוכשת בגוף) תהי' בפנימיות, הוא ע"י גילוי ההתקשרות עצמית דעצם הנשמה. כי עצם הנשמה היא העצם של הנשמה המלוכשת בגוף, ולכן, האמונה דהנשמה המלוכשת בגוף שמצד עצם הנשמה היא בפנימיותה.

ועפ"ז יש לבאר קשר הענינים שבהמאמר, שהענין ד(כתית) למאור בא בהמשך לביאור הענין דרעיא מהימנא, כי זה שמשוה זן ומפרנס את האמונה שתהי' בפנימיות הוא ע"י שהוא מגלה את עצם הנשמה (שלמעלה ממזלי' חזי), מאור שלמעלה מאור. ומ"ש כתית למאור, ומבאר בהמאמר שבכדי להגיע להמאור הוא ע"י הענין דכתית שבזמן הגלות, הוא, כי עיקר הגילוי דעצם הנשמה (מאור) הוא בענין המס"נ (שעיקרו הוא בזמן הגלות), כדלקמן.

ו) **והענין** הוא, דזה שהאמונה דישראל היא באופן שהוא מוסר נפשו על זה, הוא (בעיקר) בהאמונה שמצד עצם הנשמה. דהאמונה מצד זה שהוא רואה (מזלי' חזי), הגם שהיא בתוקף גדול [כידוע דההתאמתות שמצד הראי' היא התאמתות גדולה ביותר³³], מ"מ, כיון שהאמונה שלו היא מצד סיבה (מצד זה שרואה) ואינה קשורה עם עצם מציאותו, אינו מוכרח שימסור נפשו על זה, וזה שהאמונה דישראל היא באופן שהוא מוסר נפשו על זה הוא מפני שהאמונה באלקות היא העצם שלו, ולכן אי אפשר כלל שיכפור ח"ו.

ועפ"ז יש לבאר מ"ש בהמאמר דזה שמשוה הוא רעיא מהימנא (שהוא זן ומפרנס את האמונה) הוא גם בנוגע לרועי ישראל שבכל דור (אתפשטותא דמשה שבכל דרא) שהם מחזקים את האמונה דישראל שיעמדו במס"נ בקיום התומ"צ. דלכאורה, זה שמשוה זן ומפרנס את האמונה הוא (כמבואר בכ"מ³⁴ וגם במאמר זה עצמו³⁵) ע"י שמשפיע לישראל דעת באלקות שעיי"ז באה האמונה בפנימיות, וזה

31) ראה המשך תער"ב ח"א פס"א (ע' קיד). וראה גם המשך הנ"ל ח"ב ע' א'קפב "האמונה כו' משום דמזלי' חזי, דהנשמה כמו שהיא למעלה היא רואה כו', וכן ענין האמונה שמצד עצם הנשמה".

32) לשון הגמרא — מגילה ג, א.

33) שלכן "אין עד נעשה דייק" (ר"ה כו, א). וראה לקו"ש ח"ו ע' 121. וש"נ.

34) תו"א משפטים עה, ב. ובכ"מ. וראה גם תניא רפמ"ב.

35) סעיף יא.

שרועי ישראל שבכל דור מחזקים האמונה (המבואר במאמר זה³⁶) הוא שהאמונה דישראל תהי' באופן דמס"נ. וע"פ הנ"ל יש לומר, שעיקר הענין דרעיא מהימנא הוא זה שהוא זן ומפרנס את האמונה עצמה, שהאמונה תהי' לא רק כמו שהיא מצד הגילויים (מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות) אלא מצד עצם הנשמה. וזה שמשך ממשיך את האמונה בפנימיות (בדעת והשגה) הוא תוצאה מזה שהוא זן ומפרנס את האמונה עצמה (המשכת וגילוי האמונה כמו שהיא מצד עצם הנשמה). וכנ"ל (סעיף ה), דהמשכת האמונה בפנימיות (בדעת) הוא ע"י גילוי ההתקשרות עצמית דעצם הנשמה. ועפ"ז יש לומר, דבזה שבהדורות שהוצרכו למס"נ בפועל חיזקו רועי ישראל (אתפשטותא דמשה) את האמונה דישראל שתהי' במס"נ, נתגלה הענין דרעיא מהימנא (בענין זה³⁷) עוד יותר מבמשה עצמו. כי המשכת וגילוי האמונה כמו שהיא מצד עצם הנשמה [שע"י משה ואתפשטותא דילי' שבכל דרא], עיקר התגלותה הוא מס"נ בפועל.

ז) **והנה** ידוע שהמס"נ בפועל על תומ"צ של כל ישראל היתה בפורים (בזמן גזירת המן). שהמס"נ דחנוכה (בזמן גזירת יון) היתה (בעיקר) במתתיהו ובניו, והמס"נ בזמן גזירת המן היתה בכל ישראל. ועפ"ז יש לבאר מה שמוכח בהמאמר³⁸ ממדרש³⁶ שמרדכי הי' שקול בדורו כמשה בדורו, דהגם שאתפשטותא דמשה הוא בכל דור מ"מ איתא במדרש שמרדכי (דוקא) הי' שקול בדורו כמשה בדורו. ויש לומר, שמהמעלות דמרדכי היהודי הוא שהוא הי' הרעיא מהימנא (בגילוי) של כל ישראל שבדורו. בדוגמת משה רעיא מהימנא שהמשיך דעת לכל ישראל שבדורו, כמוכן גם מזה שדורו של משה (כל אנשי דורו) נק' דור דעה³⁹. [אלא שבמשה הי' גילוי ענין זה (שהוא רעיא מהימנא דכל ישראל) ע"י שהמשיך דעת לכל אנשי דורו, ובמרדכי הי' גילוי ענין זה ע"י שגילה כח המס"נ שבכל אנשי דורו]. ויש לומר, דע"י שמביא בהמאמר מ"ש במדרש שמרדכי בדורו הי' שקול כמשה בדורו, ע"ז פסק בעל המאמר את הדין על עצמו⁴⁰, שהוא הרעיא מהימנא (בגילוי) של כל אנשי הדור.

ח) **ועפ"ז** יש לבאר קשר (וסדר) הענינים (בהמאמר) בביאור הפסוק ואתה תצוה גו', שבתחלה מבאר את הפירוש דואתה תצוה את בני ישראל, שמשך הוא מקשר ומחבר את בני ישראל (עם אוא"ס) ע"י שהוא זן ומפרנס את האמונה, ולאח"ז מבאר שגם רועי ישראל שבכל דור (אתפשטותא דמשה) מחזקים את האמונה דישראל וכמו מרדכי (משה שבדורו) שחיזק את אמונתם של ישראל לעמוד חזק בלימוד התורה וקיום המצוות, ולאח"ז מבאר הפירוש בכתיב למאור (שבפסוק ואתה

36) משא"כ בתניא שם "יורדין ניצוצין מנשמת מרע"ה כו' ללמד דעת את העם".

37) ראה לקמן הערה 56.

38) סעיף ג.

39) ראה ויק"ר פ"ט, א. במדב"ר פ"ט, ג. וש"נ.

40) ע"ד הפירוש בלשון המשנה (אבות רפ"ג) "דין וחשבון" (דין ואח"כ חשבון) — ע"פ דברי המשנה (שם מט"ז) ש"נפרעין ממנו מדעתו ושלא מדעתו", שלאחרי שהאדם פוסק מדעתו דינו של חבירו, פוסק דין לעצמו שלא מדעתו, כיון שע"פ "דין" זה עושים "חשבון" בנוגע למצבו הוא (ראה לקו"ש ח"ו ע' 283. וש"נ).

תצוה שמדבר לכאורה במשה עצמו), כי זה שמשה מגלה בחינת המאור דישראל (עצם הנשמה), הוא בעיקר ע"י אתפשטותא דילי שבזמן הגלות (כתית) שעוררו בישראל כח המס"נ שלהם, שע"י הוא עיקר גילוי עצם הנשמה, מאור.

וצריך להבין, דלפי ביאור הנ"ל, הענין דכתית למאור שייך לו אתה תצוה את בני ישראל, לזה שמשה ואתפשטותא דילי שבכל דור מקשרים ומחברים את ישראל עם אוא"ס, ובהכתוב נאמר כתית למאור בהמשך לויקחו אליך שמן זית זך, דענין ויקחו אליך גוי (שישראל מביאים שמן למשה) הוא שישראל מוסיפים תוספות אור במשה (כמובא לעיל ס"ב מהמאמר).

ט) **והנה** הכתוב וקבל היהודים את אשר החלו לעשות מדבר (בפשטות) בהזמן שלאחרי הנס דפורים. ויש לומר, דמ"ש בהמאמר דפירוש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות הוא שבימי אחשורוש קיבלו מה שהחלו במתן תורה, הוא גם לפי פשטות הכתוב שוקבל גוי' הי' לאחרי הנס. ועפ"ז, בזה שבימי אחשורוש קיבלו מה שהחלו במתן תורה, שני ענינים. הקבלה שהיתה בזמן הגזירה ע"י המס"נ שלהם (כמפורש בהמאמר), והקבלה שהיתה לאחרי הנס דפורים, שהיא נעלית יותר גם מהקבלה בזמן הגזירה (כדלקמן). ויש לומר, שעד"ז הוא בנוגע כתית למאור, שע"י הענין דכתית שבזמן הגלות מגיעים להמאור, דשני ענינים בזה. כשישראל נמצאים במצב של כתית מצד זה שישנם גזירות על קיום התומ"צ (כמו שהי' בזמן אמירת המאמר), וע"י מגיעים להמאור ע"י המס"נ שלהם. ועוד ענין בכתית למאור, שגם כשישראל נמצאים במצב של הרחבה, הרחבה בגשמיות וגם הרחבה ברוחניות, אלא שהם נמצאים בגלות⁴¹ [וע"ד המצב שהי' לאחרי הנס דפורים, שליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר⁴², בפשטות וגם ברוחניות⁴³ [ויתירה מזה שגם בית המן ניתן לאסתר⁴⁴, שהי' אז גם המעלה דאתהפכא], אלא שאכתי עבדי אחשורוש אנן⁴⁵], הם שבורים ונדכאים (כתית) מזה שהם בגלות. וע"י הכתית דישראל מזה שנמצאים בגלות, מגיעים להמאור.

והענין הוא, דזה שישראל הם שבורים מזה שהם בגלות (גם כשיש להם הרחבה בגשמיות וברוחניות), הוא, כי רצונו האמיתי של כל אחד מישראל הוא שיהי' גילוי אלקות, ועד שזה (גילוי אלקות) נוגע לעצם מציאותו, ולכן, זה שבזמן הגלות אין מאיר גילוי אלקות כמו שהי' בזמן הבית [ובפרט כשמתבונן בזה שארז"ל⁴⁶ כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו ה"ז כאילו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז ער אינגאנצן צוטרייסלט, כתית. וגם כשהוא בדרגא נעלית ביותר שמאיר אצלו גילוי

41) להעיר, דבפנים המאמר (סט"ו) מובא (רק) "זמן הגלות", ובה"קיצור" — "זמן הגלות והגזירה".

42) אסתר ח, טז.

43) ראה מגילה טז, ב.

44) אסתר ח, א.

45) מגילה יד, א.

46) ראה ירושלמי יומא פ"א ה"א (ד, ב). מדרש תהלים עה"פ קלז, ז.

אלקות בדוגמת הגילוי שהי' בזמן הבית⁴⁷, מ"מ, מזה שבכללות העולם אין מאיר הגילוי, מוכח, שגם הגילוי שמאיר אצלו הוא גילוי מוגבל. דכשמאיר גילוי אוא"ס הבל"ג הגילוי הוא בכל מקום, וכשישנו מקום אחד (אפילו פינה נדחת) שאין מאיר שם גילוי אלקות, הוא מפני שהגילוי (גם בהמקום שהוא מאיר) הוא גילוי מוגבל. [וזהו מה שמובא במאמר אדמו"ר הזקן⁴⁸ דאיתא בתיקונים⁴⁹ שאפילו אם הי' צדיק אחד חוזר בתשובה שלימה בדורו הי' בא משיח, כי ע"י תשובה שלימה ממשיכים גילוי אוא"ס הבל"ג, וגילוי זה הוא בכל מקום]. ומזה שאין מאיר אצלו גילוי עצמות אוא"ס, הוא נשבר ונדכא, כתית. [וע"ד הידוע שחולה בגימטריא מ"ט, שגם כשמשיג מ"ט שערי בינה אלא שחסר לו שער הנו"ן, הוא חולה⁵⁰]. וידוע מ"ש הצ"צ⁵¹ שהי' נשמע ממורינו ורבינו נ"ע (אדמו"ר הזקן) איך וויל זע גאָר ניסט איך וויל ניט דאין ג"ע איך וויל ניט דאין עוה"ב כו' איך וויל מער ניט אַז דיך אַליין. וע"י שהי' נשמע לשון זה מאדמו"ר הזקן [דפירוש הי' נשמע הוא שזה הי' לא רק בזמנים מיוחדים אלא שזה הי' דבר הרגיל], ובפרט לאחרי שנתפרסם זה ע"י הצ"צ, ניתן הכח לכאו"א מישראל שעיקר רצונו יהי' גילוי העצמות, ועד כדי כך, שכשאיך מאיר גילוי זה, ומכש"כ בזמן הגלות שאין מאיר אפילו הגילוי (גילוי אור) שהי' בזמן הבית, הוא במצב דכתית, ומבקש ג' פעמים בכל יום (או יותר) ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, שאז יהי' גילוי אלקות ועד לגילוי העצמות. וזהו כתית למאור, שע"י הענין דכתית מזה שנמצאים בגלות מגיעים להמאור, כי זה שהרצון דכל אחד מישראל הוא גילוי אלקות ועד שזה נוגע לעצם מציאותו [שלכן הוא נשבר ונדכא (כתית) מזה שבזמן הגלות לא יש גילוי אלקות] הוא מצד עצם הנשמה, מאור שבנשמה, שהתקשרותה באלקות היא התקשרות עצמית.

יו"ד) **ויש** לומר, שבחינת המאור דהנשמה המתגלית ע"י הענין דכתית מזה שנמצאים בגלות, היא נעלית יותר מבחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י מס"נ. והענין הוא, דמהטעמים על זה שבמתן תורה היתה רק ההתחלה (החלו לעשות) ובימי אחשורוש היתה הקבלה (וקבל היהודים) הוא, כי זה שהקדימו נעשה לנשמע במתן תורה הי' מפני שכפה עליהם הר כגיגית⁵², גילוי מלמעלה⁵³, ובימי אחשורוש היתה הקבלה מצד עצמם. ויש לומר, שהאמונה דישראל מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות (אמונה שמצד סיבה) הוא ע"ד שהקדימו נעשה לנשמע (במ"ת) מצד הגילוי דלמעלה⁵⁴, וזה שבימי אחשורוש היתה הקבלה מצד עצמם, הוא,

47) להעיר מהידוע ש"לפני .. רשב"י לא נחרב הבית כלל" (פלא הרמון שמות ע' ז בשם אדה"ז).

48) מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תג.

49) כ"ה במאמרי אדה"ז הקצרים שם. וראה זהר חדש ס"פ נח (כג, ד): דאי יחזרון בתשובה רישי כנישתא או חדא כנישתא יתכנש כל גלותא.

50) טעהמ"צ להאריז"ל פ' וירא. לקו"ת ברכה צז, ב. המשך וככה תרל"ז פס"ג (ע' צט).

51) הובא בשרש מצות התפלה להצ"צ פ"מ (קלח, סע"א).

52) שבת פח, א.

53) תו"א מג"א צח, ד ואילך. ובכ"מ. וראה גם בד"ה הנ"ל תרפ"ז סוס"ב.

54) להעיר גם מהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקצו.

כי אז נתגלה ההתקשרות באלקות שמצד עצם הנשמה, התקשרות עצמית שמצד עצם מציאותם. ובפרטיות יותר יש לומר, שגם בגילוי עצם הנשמה, ישנם (דוגמת) שני ענינים הנ"ל. דגילוי עצם הנשמה בענין המס"נ, יש לומר, שבנוגע לכחות הגלויים הוא כמו דבר נוסף. וכמו שרואים בפועל בכמה אנשים, שבהיותם במקום שהיו שם גזירות על תומ"צ, ה' להם מס"נ בפועל משך כו"כ שנים, וכשבאו אח"כ למדינות שאפשר לעסוק בתומ"צ מתוך הרחבה, אין ניכר בהם (כ"כ) המס"נ שה' להם מקודם. כי זה שעמדו במס"נ משך כו"כ שנים הוא לפי שהאיר בהם גילוי עצם הנשמה שלמעלה מכחות הגלויים ולא נעשה עי"ז שינוי בכחות הגלויים עצמם.⁵⁵ [דזה שעצם הנשמה היא העצם (גם) דכחות הגלויים (כנ"ל סעיף ה), הוא, שעצם הנשמה הוא העצם שלהם ואין זה שייך לענינם של כחות הגלויים עצמם, להציור שלהם]. והגילוי דעצם הנשמה בזה שהוא נשבר ונדכא מזה שהוא נמצא בגלות הוא שגם כחות הגלויים שלו (הציור דכחות הגלויים) הם כמו חד עם העצם.⁵⁶ ויש לומר, דזה שעצם הנשמה והציור דהכחות הם (דוגמת) שני ענינים, הוא לפי שגם עצם הנשמה היא מוגדרת בגדר, והגדר שלה היא למעלה מהציור דהכחות. אבל מצד עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, הפשיטות דהנשמה והציור דהכחות שלה הם כולא חד.⁵⁷ ועפ"ז יש לומר, דבחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י מס"נ היא עצם הנשמה כמו שהיא מוגדרת בענין הפשיטות שלמעלה מציור דכחות, ובחינת המאור דהנשמה שמתגלית ע"י הענין דכתיבת מזה שנמצאים בגלות, הוא גילוי עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות.

יא) **ויש** לקשר זה עם המבואר בהמאמר⁵⁸ בפי' הכתוב ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית גו', דלאחרי שמשה יצוה ויקשר את בני ישראל אזי יביאו ישראל למשה שמן זית גו', שישאל ע"י עבודתם יוסיפו גילוי אור במדריגת משה. ויש לומר מהביאורים בזה בעבודת האדם, דזה שמשה מצוה ומקשר את בני ישראל, הוא, שהוא זן ומפרנס את האמונה, שהאמונה תהי' נוסף על כמו שהיא מצד הגלויים דהנשמה (מצד זה שהנשמה שלמעלה רואה אלקות) גם מצד עצם הנשמה. [ויש לומר, דזהו מ"ש ואתה תצוה את בני ישראל, דלשון ואתה תצוה את בני ישראל

55) וראה ד"ה בלילה ההוא ה'תשכ"ה ס"ח, ובהערה 49 שם (לקמן ע' עח).

56) ועד"ז הוא בנוגע להמשכת האמונה בפנימיות (בדעת), דזה שהאמונה פועלת על הדעת הוא יתרון ועילוי לגבי ענין המס"נ.

ויש לומר, דבהמשכת האמונה בדעת, זה שנמשך בגילוי היא האמונה שמצד מזל' חזי (מקיף דחי'*) , אלא שהחיבור דהאמונה שלמעלה מדעת עם הדעת הוא ע"י המשכת עצם הנשמה [היינו שהגילוי דעצם הנשמה הוא רק נתינת כח לבחי' האמונה שמצד המקיף דחי' שתתחבר עם הדעת, ולא שמתגלית עצם הנשמה עצמה]. משא"כ זה שגילוי אלקות נוגע לעצם מציאותו, שלכן הוא נשבר ונדכא מזה שבזמן הגלות לא יש גילוי אלקות (ראה לעיל ס"ט) — הרי הגילוי דהתקשרות העצמית שמצד עצם הנשמה שמתגלית בזה שגילוי אלקות נוגע לעצם מציאותו הוא [נוסף על אופן דנתינת כח, גם] שהתקשרות העצמית עצמה מאירה בגילוי (בדוגמת הגילוי שלה בענין המס"נ), וגם גילוי זה (דעצם הנשמה עצמה) מתחבר עם הציור דכחות הגלויים.

57) ראה גם לקמן ח"ד ע' רנד.

58) סעיף ד — הובא לעיל ס"ב.

(* ראה סה"מ עת"ר ס"ע קנד. ובכ"מ.

משמע שמשנה מצוה (מקשר ומחבר) את בני ישראל עצמם, כי מצד עצם הנשמה, כל ישראל הם חד⁵⁹]. וע"י העבודה דישראל (לאחרי שנמשך בישראל גילוי עצם הנשמה ע"י משה), שגם כחות הגלויים שלהם (הציור דהכחות) יהיו מתאימים לעצם הנשמה, עי"ז נעשה יתרון והוספה בבחינת עצם הנשמה שנמשכה ונתגלתה בהם ע"י משה (ויקחו אליך), כי עי"ז מתגלה בה שרשה האמיתי כמו שהיא מושרשת בהעצמות.

[ולהעיר, שעי"ז ניתוסף גם בהאחדות דישראל. שהאחדות דישראל ע"י עצם הנשמה שמתגלית בהם היא כמו דבר נוסף על מציאותם. ולכן, אחדות זו היא ע"י שעושים נפשם עיקר וגופם טפל⁶⁰. וע"י גילוי עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, שעי"ז גם הציור דכחות הגלויים הוא חד עם העצם, האחדות דישראל היא בכל הענינים שלהם, גם בענינים השייכים להגוף].

ועפ"ז יובן מ"ש בהמאמר⁶¹, דע"י שישראל מוסיפים (ע"י עבודתם) במדרגת משה, עי"ז יהי נר תמיד, דלכאורה, זה שהנר דהנשמה (נר⁶² הוי' נשמת אדם⁶³) הוא תמיד (בשונה, בלי שינוי), הוא ע"י גילוי עצם הנשמה שנמשך ע"י משה (ואתה תצוה), דבעצם הנשמה אין שייך שינוי, ובהמאמר אומר שהענין דנר תמיד הוא ע"י שישראל מוסיפים במדרגת משה, ויקחו אליך. ויש לומר, שבהגילוי דעצם הנשמה בדרך מלמעלה למטה ע"י ואתה תצוה, יש חילוק בין ערב ובוקר. שעיקר הגילוי שלה הוא כשישנם העלמות והסתרים (ערב) שעי"ז מתעורר ומתגלה כח המס"נ, וכמו שנתבאר לעיל (סעיף יו"ד), שגם אלה שבזמן הגזירה (ערב) עמדו במס"נ, כשבאו למקום שאפשר לעסוק בתומ"צ מתוך הרחבה (בוקר), אין ניכר בהם המס"נ שהי' להם מקודם. ואמיתית הענין דנר תמיד (שאינן שייך בו שינוי) הוא ע"י עבודתם של ישראל שגם כחות הגלויים יהיו חד עם עצם הנשמה, ויקחו אליך.

ועפ"ז יש לבאר זה שכתית למאור נאמר בכתוב בהמשך לויקחו אליך גו', כי בכתית למאור נכלל גם זה שישראל הם שבורים ונדכאים (כתית) מזה שהם בגלות, דענין זה הוא ע"י עבודתם של ישראל שגם כחות הגלויים שלהם יהיו מתאימים לעצם הנשמה, ובחי' המאור דהנשמה שמתגלית עי"ז היא עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, ולכן נאמר כתית למאור בהמשך לויקחו אליך גו'.

(יב) והנה הפירוש (בפשטות) בואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך גו' הוא שמשנה יצוה את בני ישראל שיקחו אליך גו'. ומזה מובן גם בפנימיות הענינים, דזה שמשנה מצוה ומקשר את בני ישראל הוא באופן שממשיך להם נתינת כח גם על ויקחו אליך גו'. וכמו"כ הוא בנוגע למשה שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר

59) וראה המשך תער"ב ח"א פס"א, שבראי' ישנם חילוקי דרגות, וזה שהאמונה היא בכל ישראל בשוה הוא לפי שרשה הוא התקשרות העצמית שמצד עצם הנשמה (שלמעלה ממזלי' חזי).

60) ראה תניא פרק לב.

61) סעיף ד.

62) משלי כ, כז.

63) ראה בהמאמר סט"ו.

נשיא דורנו, שעבודתו לעורר ולגלות את האמונה שבכל אחד מישראל שמצד עצם הנשמה היא באופן שאח"כ יעבדו עבודתם בכח עצמם, ועד שיהיו נר תמיד שאין שייך בו שינוי גם מצד כחות הגלויים.

וְעִי"ץ זוכים בקרוב ממש לגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהי' גילוי אלקות גם מצד המטה. ויהי' אז הבאת השמן והדלקת הנרות (ויקחו אליך שמן גו' להעלות נר תמיד) גם בגשמיות, בבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

— English Explanation —

“ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך: פסוק The Questions On The - אות א’
 “And you shall command the אידן, and they shall take
 for you pure olive oil, crushed for the luminary, to kindle an eternal flame”:

- Q1. ואתה תצוה - “And you shall command”. Why does the פסוק use the word תצוה instead of צו? Although they both mean "command", we want to know why it specifically uses the word תצוה.
- Q2. ואתה תצוה - “And **you** shall command.” From the way it's written, it shows that משה is the one commanding, but how? He's only the שליח from ה'!
- Q3. ויקחו אליך - If אהרן was the one lighting the מנורה, why then does it say ויקחו אליך — that the oil be brought to you — משה?
- Q4. כתית למאור - Why does it say כתית למאור — Crushed for the luminary (the source of the light), it should have said כתית להאיר — crushed to illuminate?
- Q5. להעלת נר תמיד - it says it was to kindle a “continuous/constant light”, but the פסוק right after, says מערב עד בוקר — “from evening to morning” [and not to kindle a continuous/constant light]?

And Answers פריערדיקער רבייס מאמר: “וקבל היהודים” רבי Introduces The - אות ב’
The First Three Questions:

- **צוותא תצוה - The Idea of וחיבור** - The word תצוה comes from the expression צוותא וחיבור — connection. With the above said, we can explain why the פסוק uses the word תצוה, meaning that משה connects the אידן to ה'.
- **ויקחו אליך** - Through משה connecting the אידן to ה', he gets an addition/elevation. Therefore it uses the words “ויקחו אליך — And they will bring to you [an addition/elevation]”.
- **And אידן / Head And Feet** - It says in the פסוק: “שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו - that all the אידן are the feet of משה, And משה is the אידן head”. And just like by a person, the feet bring the head to a place where it on its own can't, so too by משה and the אידן; through the אידן — the feet, we bring down the revelation of אנכי בקרבו — ה', which is brought down to משה and elevates him.
- **Summary of ב' - אות א' -** “ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך” - “And you shall command the אידן, and they shall take for you pure olive oil, crushed to the luminary, to kindle an eternal flame” means: **That through משה commanding, meaning connecting the אידן with ה' — אור אין סוף, The אידן will fulfill the commandment and, ויקחו אליך — will be bringing the oil to משה, and will bring a תוספות אור — additional light, to משה.**

מאמר "וקבל" From רעיא מהימנא משה Brings the Idea of The רבי - אות ג'

היהודים:

- **The רבי Says, משה Was The מהימנא Of The אידן And There's Two Explanations On What רעיא מהימנא Means -**
 1. The faithful shepherd of the אידן.
 2. The shepherd of faith, who sustains the אמונה of the אידן
- **If The אידן Have Built In אמונה What's משה's Job?** - But aren't the אידן בני מאמינים, אידן בני מאמינים — believers sons of believers, i.e., have built in natural faith. So then what's משה's job?
- **Answer: Internalization of The אידן's אמונה** - The אידן have from being אמונה the אידן — having natural אמונה, can be in a way of מקיף — external, and משה's job is to take that אמונה and cause it to be internalized, and make it בפנימיות.
- **The אידן's אמונה - Extension of משה in Each Generation** - Every generation has an "אידן's אמונה — Extension of משה", a "רעיא מהימנא — faithful shepherd", who has the same job as to strengthen the אידן's אמונה that it be בפנימיות.
- **The אידן's אמונה - Extension of משה in Each Generation** - משה was the "אידן's אמונה — extension of משה of his generation", and as it says in the מדרש: "משה in his generation was equal to משה in his generation", and at the time of גזירת המן when learning תורה and doing מצוות was forbidden and were connected with נפש מרדכי, מסירת נפש arranged gatherings in public to strengthen the אידן's אמונה in ה', and to stand strong in תורה learning and doing מצוות.
- **The אידן's אמונה - Extension of משה in Each Generation** - The רבי then continues on to answer Q4 from the מאמר of היהודים: "וקבל היהודים" the reason it says "משה — Crushed for the luminary" (the source of the light, and not to illuminate), is because during גלות, when we are all crushed and broken — כתיב, through that we get to the מאור — the source of light, the עצם, the essence of our נשמה where the light is found.
- **The אידן's אמונה - Extension of משה in Each Generation** - The רבי is bringing all the above ideas from the מאמר רבי'ס פריערדיקער רבי'ס מאמר "וקבל היהודים".
 - **The Order Of Ideas Discussed In The היהודים Is So Far:**
 1. ואתה תצוה — meaning משה connects the אידן with ה'.
 2. רעיא מהימנא. — that משה sustains the אמונה of the אידן.
 3. כתיב — that when the אידן are "crushed" from a decree, the "light", נפש, מסירת נפש, comes out.
 - **The רבי Ends Off אות ג' By Asking A Question On The Order:** What does the idea of משה and his אידן's אמונה — extension, sustaining the אידן's אמונה and causing it to be internalized, have to do with the fact that through the אידן being כתיב — crushed from גלות, you get to the source, the עצם, (the essence of the נשמה)?

“וקבל היהודים: פסוק The Difficulty on The מאמר “וקבל היהודים” - אות ד -
מתן [by פורים] accepted what they began to do [by אידן - את אשר החלו לעשות”
“[תורה]”

- **Explanation on “וקבל היהודים”** - In the מאמר before explaining the idea of וקבל היהודים, the רבי פריערדיקער explains the פסוק of וקבל היהודים. The פסוק in אסתר says; “וקבל” — “The [by פורים] אידן [by מתן] accepted what they began to do [by מתן תורה]”. I.e by מתן תורה there was only the receiving and start and by פורים they actually accepted and fulfilled what they accepted.
- **But How?** - (The פריערדיקער רבי continues in the מאמר “וקבל היהודים”) By מתן תורה we’re on the Highest of highs and had the greatest גילוי אלוקות — revelations of ה’ (even higher than by יציאת מצרים and קריעת ים סוף), but by פורים the אידן were on the lowest of lows and had the greatest concealment of ה’ (even more than the concealment of the regular גלות).
 - **So then, how is it possible that by מתן תורה when the אידן are on the highest of highs, it was only the Beginning, and specifically by פורים when the אידן are on the lowest of lows and had the greatest concealment of ה’, that’s when they accepted and actively acted on that?**
- **By פורים Fulfilling The תורה And מצוות Was Through נפש מסירת נפש** - The אידן’s at עבודה was through נפש מסירת נפש, not only to not go against ה’ [since if they converted they wouldn’t get killed], but they had מסירות נפש by **actively** doing the מצוות [to the extent that they gathered publicly to learn תורה].
- **Who Aroused The אידן’s מסירת נפש? - מרדכי, משה Their** — אתפשטותא דמשה the מרדכי - משה of his generation, is the one who aroused the אידן to have this מסירת נפש.
- **The אידן’s עבודה At Being Higher Than At מתן תורה פורים** - Now we can understand the פסוק: “וקבל היהודים את אשר החלו לעשות” — “The [by פורים] אידן [by מתן תורה] accepted what they began to do [by מתן תורה]”: Because by them **actively** having נפש מסירת נפש they were elevated to a level above that which was experienced by מתן תורה, and therefore specifically by פורים is when the אידן accepted and fulfilled what the תורה says.
- **Having נפש מסירת נפש, How? Through כתיית, Being Crushed** - Knowing this, that מאור — through being crushed, you get to the מאור — the source and עצם, the essence of the הנשמה, we can understand why specifically by פורים the אידן reached these high levels of נפש מסירת נפש, because נפש מסירת נפש come from the הנשמה (the essence of our הנשמה), which is higher than גילוי — revelation, therefore once the אידן were crushed and broken, their מאור — the source, and עצם, was revealed, allowing them to have this high level of נפש מסירת נפש.
- **How does משה’s job of Causing The Faith To Be Internalized Connect To The אידן Being Crushed?** - But we are still left with the question: what does the

concept of למאור — that through being crushed we reveal the עצם הנשמה, have to do with the concept that משה and his אתפשטותא — extension, sustain the אידן'ס אמונה, causing it to be internalized?

‘ אות ה - Brings The Two Reasons Why The אידן Have פשוטה - Built In Natural Faith:

- **No Need For Proof On Why The אידן Have אמונה** - The רבי starts off the אות saying the אידן have a natural אמונה and don't need proof. There are two reasons for that:
- **1. מזלייהו חזי** - The part of our נשמה above — למעלה in שמים sees 'ה, and this causes the part of our נשמה that is in our body to have אמונה.
- **2. שרש האמונה מעצם הנשמה** - The root of אמונה is from עצם הנשמה — (the essence of our נשמה), and the עצם is the essence of our נשמה in our body. Therefore causing us to have אמונה.
- **What's The Difference?**
 - **By מזלייהו חזי** - This level of אמונה is only מקיף — on an external level because it's למעלה מהתלבשות — too high to be encloded in the body, and dependent on reasoning (i.e., the נשמה seeing אלוקות).
 - **By עצם הנשמה** - This is a connection that's not dependent on any reasoning (as is the first reason), and causes the אמונה to be בפנימיות — internalized.
- **Connection Between רעיא מהימנא and כתית** - כתית causes us to reach the level of עצם — the essence, but doesn't actually reveal it, and through משה, and his extension, encouraging נפש מסירת in גלות, it is actually revealed.

מסירת נפש We Get To עצם Through Explains How Specifically The רבי - אות ו

- **מסירת נפש Is From עצם, not מזלייהו חזי** - מזלייהו חזי is dependent on reasoning (i.e., the נשמה seeing אלוקות), although it has a great force and strength, it will not necessarily cause someone to have מסירת נפש for it, since it is something outside of you. However, through עצם — your core, your essence, there is no way you will go against חס ושלוה.
- **How Can This That משה was רעיא מהימנא Also Apply To The אתפשטותא of משה?** - The way that משה sustained the אידן'ס אמונה was through teaching the דעת באלוקות — knowledge in 'ה, and the way אתפשטותא did it was through arousing נפש מסירת, so how are they the same?
- **The Definition of A רעיא מהימנא** - The definition of is to nurture and sustain the אמונה itself, each in the specific way their generation needed; משה through דעת באלוקות — knowledge of 'ה, and the אתפשטותא דמשה through arousing their נפש מסירת.

- **מצד גילויים That It Not Only Be And His Extension Elevate Our Revelations**, i.e., not just because of what our נשמה sees, למעלה — above, meaning מזלייהו חזי. But also to cause the אמונה to come from our הנשמה — our essence.
- **רעיא Extension Even Surpassed משה In This Aspect And Idea Of משה'ס** - The רבי says that the extension of משה in each generation can bring out the idea of רעיא מהימנא, and since the decrees happen in their times, in this aspect, they can bring it out even more than משה. Since the עצם is revealed because of מסירת נפש, which is a result of a גזירה, which they were able to achieve in a way that משה was not able to.

‘ אות ז - Difference Between פורים And חנוכה, Explanation on The Comparison,
פריערדיקער רבי - רעיא מהימנא:

- **of All אידן Was Specifically By פורים** - The מסירת נפש of all אידן happened by פורים, and by חנוכה it was mainly מתתיהו and his sons
- **If In Every Generation There's An Extension of משה, Why Is מרדכי Specifically Used As A Comparison?** Knowing the above, we can understand why, even though in each generation there's an extension of משה, the מדרש specifically mentions מרדכי to be equal to משה in his generation. Why? Because just like משה, מרדכי was the רעיא — the faithful shepherd, the leader of all the אידן in a revealed way, and the only difference between them is that משה did it through instilling knowledge on אלוקות, and מרדכי did it by revealing the ability for מסירת נפש for his entire generation.
- **The פריערדיקער רבי Brings The Quote On מרדכי, And That's A Proof He Was The רעיא מהימנא of That Generation** - From the fact that the פריערדיקער רבי mentioned that “מרדכי in his generation was equal to משה in his generation,” we can say he made a פסק — ruling on himself that in his generation the פריערדיקער רבי was the רעיא מהימנא — in a revealed way for his entire generation.

‘ אות ח - Connecting The Dots And Question On The Placement of אליך In The פסוק:

- **We Explained That ואתה תצוה** - Means that משה connects the אידן with אור אין סוף — אור אין סוף, and how? through sustaining the אמונה אידן'ס, and then The רבי explains that it goes on the אתפשטותא of משה in each generation too (for example, מרדכי, who strengthened their אמונה and to stand strong in תורה and מצוות).
- **And Then Answers What כתית - The Fact That The אידן Being Crushed in גלות, Has To Do With רעיא מהימנא - That משה And His Extension Sustain The אידן'ס אמונה** - That in order for משה to be able to reveal the מאור, the עצם — our

essence and core of the גשמה, of every איד, is through the extension of משה during גלות, and the method used to reach the מאור is through כתיית — being crushed.

- **Question On The Order** - Based on the above, the idea of כתיית (time of גזירה) has to do with the words ואתה תצוה (which is the idea of משה revealing the עצם of the אידן), but in the פסוק, the words כתיית don't come with the words ואתה תצוה, but the words ויקחו אליך, and we need to clarify why the placement is like that.

כתיית - The Two Ways of Reaching The State of אה ט'

- **The תורה פסוק וקיבל היהודים Implies That This Acceptance Of The תורה Happened After The Miracle of פורים. Based on this, We Can Say That There Are Two Levels Of Acceptance -**
 - The acceptance that happens at the time of a גזירה — the decree.
 - The acceptance that happens after the miracle, which is actually on a higher level.
- **The Same Idea Applies to כתיית. There Are Also Two Ways To Reach The State of כתיית -**
 - **1. תורה ומצוות During Decrees Against כתיית** - The state of כתיית that results from a decree against תורה and מצוות. This was the situation at the time when the מאמר וקבל היהודים was said.
 - **2. Because of גלות Itself, The State Of כתיית That Results From גלות Itself Can Happen** - This can happen, even if they have abundance physically and spiritually, and even if they are at the level that they can change bad into good. Just like by פורים that המן's house was given to אסתר (this is called "אתהפכא"). However, at the end of the day, they are still in גלות. That fact alone causes them to feel broken and brings them to a state of כתיית.
- **Why Does גלות Cause כתיית?** - The reason גלות causes כתיית is because every איד's true will is to have a גילוי אלוקות - a revelation of ה', and when he doesn't have it, that lack reaches and touches his עצם. And when a איד is in גלות, and does not have a גילוי אלוקות the way it was in the times of the המקדש בית, this causes him to reach a state of כתיית.
 - **The Teaching of חז"ל** - He will also reach this state of כתיית when he thinks about what חז"ל says: whoever doesn't have the המקדש בית rebuilt in his generation, it is considered as if it was destroyed in his days
 - **In גלות Can Only Be Limited** - Even someone who is on a high spiritual level and experiences a גילוי (revelation), still only has a limited revelation. Not like the unlimited גילוי in the המקדש בית. Being that If it were truly unlimited, the revelation would be everywhere. As long as there is even one distant corner — פינה

הנידחת, where there is no גילוי אלוקות, this proves that even the person who has a גילוי, only has a limited one. And thinking about this crushes him.

- **The Teaching of the רבי אלטער** - The רבי אלטער explains that if even one צדיק would do complete תשובה, משיח would come in that generation. Why? Because complete תשובה draws down an unlimited גילוי אלוקות — revelation of ה', and since it is unlimited, that revelation would be everywhere.
- **The Example of חולה and מ"ט שערי בינה** - The גימטריה — numerical value, of חולה — sick, is 49. This corresponds to the idea that if someone reached the מ"ט שערי בינה — 49 gates of wisdom, but not the 50th, he is still considered sick, incomplete.
- **The צמח צדק and the רבי אלטער** - The צמח צדק said about the רבי אלטער that he would regularly say to ה': "I do not want your עדן, and I do not want your הבא I want only You." The fact that this statement was publicized shows that this is the true will of every איד — that there be a גילוי אלוקות (revelation of ה').
- **What We Say Every Day** - Every day, at least three times, we say: "ותחזינה עינינו גילוי אלוקות לציון ברחמים." We are asking for a גילוי אלוקות.
- **The Result** - All of this causes the איד to feel כתיית — crushed, because all he truly longs for is a revelation of ה'. And this longing comes from the עצם, which has a direct and essential connection to ה'.

גלות - The Higher Revelation That Comes from אות י'

- **From מאור Higher Than מאור Of גזירה** - The revelation of the מאור that comes because of גלות is higher than the revelation of the מאור that comes because of a גזירה.
- **מתן תורה vs פורים** - At מתן תורה, the אידן accepted the תורה because ה' lifted the mountain on top of them, which is a revelation from above. It was something that came to them from outside of themselves. But at פורים, the acceptance came from inside them — from their עצם.
- **That Is Why** - (אלוקות seeing שמים in נשמה from your מזלייהו חזי) is similar to (הר סיני accepting the תורה at אידן) since they both come from an outside source; מזלייהו חזי — from our נשמה above in שמים seeing אלקות, and נעשה ונשמע from the mountain being lifted over them.
- **Even When The עצם - The Core itself, Is Revealed There Are Two Levels:**
 - **1. מסירת נפש Like Temporary Adrenaline** - The first level is a kind of מסירת נפש that is like adrenaline in an emergency, which is like in the time of a גזירה. For example, a person might lift 1,000 pounds when he has a rush of adrenaline. But that does not mean he is able to put on his work resume that he can lift 1,000

pounds. It is temporary and therefore cannot be counted as one of your regular abilities.

- **2. Revealing the Source of the עצם** - The second level reveals the source of the עצם — ה' Himself. This is the כתיב that comes as a result of גלות. At this level, it is like having “permanent adrenaline”. Now you really can say that lifting 1,000 pounds is your ability.
- **Why Are These Two Levels Different?** The first level is still limited, and its limitation is that it is too high to be drawn down into the form of the regular strength, and the reason for that is because it is from the rational perspective that adrenaline is not normal. The second level comes from the root of the עצם — ה' Himself. Since that source is unlimited, there is no difference between something you normally cannot do and something you normally can do. Everything comes from the same unlimited source. That is why this second level is permanent and part of who you really are.

משה - How the עבודה of the אידן Adds to אות י"א:

- **Reminder** - The idea of ויקחו אליך is that through the עבודה of the אידן, there is an addition to the level of משה.
- **What Is the Role of משה?** - The עבודה of משה is to cause the אידן to have אמונה. Not only because they “see” אלוקות חזי, מזלייהו חזי, but also אמונה that comes from the עצם הנשמה.
- **How Do We Know It's Talking About עצם הנשמה?** - The reason we know it's speaking specifically about עצם הנשמה is because on that level, all אידן are equal. As opposed to the level of חזי, מזלייהו חזי, the level of אמונה that results from it varies depending on the person, since there are different levels within seeing אלוקות. But at the level of עצם הנשמה — all אידן are on one level.
- **ואתה תצוה was said to all אידן together, as a whole.** Therefore, it must be talking to them at the level of עצם. As explained above.
- **How אידן Add to משה - ויקחו אליך** - Through the עבודה of the אידן — “ויקחו אליך” meaning by them reaching the level of “permanent adrenaline” (the deeper level explained in אות י'), we add to the level of משה. Why? Because through this עבודה, we reveal the source of עצם הנשמה — ה' Himself. That revelation adds to משה.
- **אחדות — Unity Among אידן** - Both levels of עצם הנשמה create אחדות - unity, among אידן. But there is a difference between the אחדות caused by them.
- **Level 1 — “Limited-Time Adrenaline”** - At this level, the אחדות comes from focusing more on the נשמה than on the גוף, since the unity comes mainly from the עצם הנשמה. We will therefore care mainly about another אידן's spirituality. We care about his

תורה, מצוות, etc. i.e. “נשמה things”. But we will not necessarily care as much about his physical needs.

- **Level 2 — “Permanent Adrenaline”** - At this deeper level, the revelation affects everyday life — including physical things. Since it reaches everything, we also care about another איד physically. Not just his נשמה — but also his גוף.
- **Returning to Question #5** - The question was: Why does the פסוק of ואתה תצוה say “להעלות נר תמיד” — an everlasting flame, but the פסוק right after says “מערב עד בוקר” — from evening until morning?
- **The Apparent difficulty About נר תמיד** - And there is another question: At first, we thought the reason the נשמה is תמיד, everlasting, is because of the first level — the “limited-time adrenaline” — which is revealed by “ואתה תצוה” — משה. The reason we thought this is because the reason the נשמה is everlasting is because of the עצם, and that is what משה is revealing, but the מאמר “וקבל היהודים” explains that the idea of תמיד comes from the עבודה of the אידן - “ויקחו אליך”. So which one is correct? Is תמיד coming from משה, or from the עבודה of the אידן?
- **The Answer — Two Levels** - The two levels explained in “אות” match these two פסוקים. I.e. “מערב עד בוקר” and “להעלות נר תמיד”.
- **Level 1 — מערב עד בוקר** - At the first level (“limited-time adrenaline”), there is a difference between “day” and “night.” “Night” represents a time of גזירה. When there is a גזירה, it causes מסירת נפש — like adrenaline. But when it becomes “day” (a time without decrees against תורה and מצוות), the adrenaline fades. So this level only shines during “night” — מערב עד בוקר.
- **Level 2 — נר תמיד** - The true meaning of “להעלות נר תמיד” refers mainly to the second level — the “permanent adrenaline”. This comes from the עבודה of the אידן — ויקחו אליך. It does not depend on a גזירה. It does not fade when things become easier. It is constant.
- **Answer to the question asked in “אות”** - The words כתיב למאור appear together with ויקחו אליך. This is because the second level — the “permanent adrenaline” — also comes from being crushed (כתיב), just it is from being in גלות, not from a גזירה.

אמונה Gives the כוח to Reach the Highest Level of — את י"ב

- **The Simple Meaning of the פסוק** - The simple meaning of the פסוק is that משה is commanding the אידן to bring oil to him.
- **The Deeper Meaning** - On a deeper level, when משה connects the אידן to 'ה, he is also giving them the כוח to do the next step. Meaning: משה does not only inspire or command — he gives the strength to actually reach higher levels.
- **משה of Our Generation** - The same idea applies to the משה of our generation — the פריערדיקער רבי. His עבודה is to reveal the אמונה that we already have in our עצם. He reveals level #1 of אמונה — the level that is like “limited-time adrenaline”. And he does it in a way that he is also giving us the כוח to reach level #2 — the level of “permanent adrenaline”.
- **What Happens When We Reach Level #2?** - When we reach level #2 in אמונה — the permanent and unlimited level — we will merit the coming of משיח. Then the פסוק will be fulfilled in a physical way. May it happen speedily in our days! אמן!

— Practice Quizzes —

אות א'

1. What does the פסוק usually say instead of תצוה?

Answer: _____

2. What seemingly doesn't make sense with why it says the oil should be brought to משה?

Answer: _____

3. What should it have said instead of כתית למאור — crushed to illuminate?

Answer: _____

4. What is the issue seemingly with the fact that the פסוק says להעלת נר תמיד — the מנורה should be kindled as an eternal flame?

Answer: _____

אות ב'

1. What does צוותא וחיבור mean, and how does it answer Q1?

Answer: _____

2. What happens when משה connects the אידן to ה'?

Answer: _____

3. משה and the אידן are like the head and feet — explain that example.

Answer: _____

אות ג'

1. What are the two explanations of what רעיא מדימנא means?

Answer: _____

2. If the אידן have natural אמונה, then what is משה's job?

Answer: _____

3. What is the extension of משה in each generation called?

Answer: _____

4. Who is the example given for being the extension of משה in his generation?

Answer: _____

5. What happens as a result of being crushed — כתית?

Answer: _____

6. What is the רבי's question on the order of ideas discussed in מקבל היהודים?

Answer: _____

אות ד'

1. What is the difficulty with the ...? פסוק: וקבל היהודים...

Answer: _____

2. By פורים, what was the method of the אידן's עבודה in תורה and מצוות?

Answer: _____

3. What caused the אידן by פורים to reach an even higher level than by תורה?

Answer: _____

4. Through being crushed — כתית — the אידן were able to have נפשית. **True / False**

5. What question does the רבי end the אות with?

Answer: _____

אות ה'

1. מזלייהו חזי is that our נשמה sees אלקות — specifically the part of our נשמה that's למעלה - above in שמים. **True / False**

2. What is the difference between having אמונה from עצם הנשמה and מזלייהו חזי?

Answer: _____

3. What is the reasoning that מזלייהו חזי is dependent on?

Answer: _____

4. What is the connection between רעיא מהימנא and כתית?

Answer: _____

אות ו'

1. מסירת נפש comes from מזלייהו חזי. **True / False**

2. What is the method the extension of משה uses as opposed to the method used by משה (for מסירת נפש)?

Answer: _____

3. משה and his extension elevate our אמונה from the level of מזלייהו חזי to the level of עצם הנשמה. **True / False**

4. What aspect of רעיא מהימנא did the extension of משה bring out more than משה did?

Answer: _____

אות ז'

1. The מסירת נפש of all אידן happened specifically by חנוכה. **True / False**

2. משה and מרדכי were both the רעיא מהימנא in a revealed way for their entire generation. **True / False**

3. After bringing the quote "מרדכי בדורו כמשה בדורו" — Mordechai in his generation was equal to משה in his generation — what did the רבי say the פריערדיקער רבי declared about himself?

Answer: _____

אות ח'

1. What's the question on the placement of כתית?

Answer: _____

אות ט'

1. The פסוק וקבל היהודים implies there was only one level of acceptance. **True / False**

2. What are the two ways to reach a state of כתית?

1. _____
2. _____

3. **Fill in the blank:** חז"ל say: whoever in their generation the בית המקדש wasn't rebuilt, it is as if _____.

4. The fact that there's even just one far-flung corner in the world without any גילוי is proof that even where there is a גילוי, it is only limited. **True / False**

5. **Fill in the blank:** The רבי אלטער said regularly to Hashem: "I don't want Your _____, I don't want Your _____ — all I want is You."

Answer: _____

6. What do we say in davening every day to show that every איד truly yearns for a גילוי אלקות?

Answer: _____

אות י'

1. The מאור we reach as a result of being crushed in times of a decree — גזירה — is higher than the מאור we reach as a result of being in גלות. **True / False**
2. By מתן תורה, the acceptance of the תורה by the אידן was from an outside source, not from themselves. **True / False**
3. There is only one level of the עצם. **True / False**

אות י"א

1. ואתה תצוה was said to the אידן as a whole, therefore it was speaking to us on the level of עצם. But why עצם — why not חזי מזלייהו חזי?

Answer: _____

2. What is the difference in אחדות coming from the first level of עצם and אחדות from the second?

Answer: He _____

3. What is the apparent difficulty in נר תמיד?

Answer: _____

4. מסירת נפש represents permanent adrenaline — that even when there is no גזירה against תורה ומצוות, there is still נפש.

True / False

אות י"ב

1. What is the simple and deeper meaning of the פסוק?

Answer: _____

2. The משה of our generation reveals the 1st level of עצם and gives us the ability to reveal the 2nd. **True / False**

— Practice Quizzes Answer Key —

אות א'

1. What does the פסוק usually say instead of תצוה?

It usually says צו.

2. What seemingly doesn't make sense with why it says the oil should be brought to משה?

אֶהָרֵךְ is the one who lights the מנורה — so why does it say וַיִּקַּח אֵלָיֶךָ, that the oil should be brought specifically to משה?

3. What should it have said instead of למאור — crushed to illuminate?

It should have said להאיר — crushed to illuminate (the resulting light), not למאור — the source of the light.

4. What is the issue seemingly with the fact that the פסוק says תמיד — להעלת נר תמיד — the מנורה should be kindled as an eternal flame?

The very next פסוק says מערב עד בקר — only from evening to morning. So how can it be called תמיד — eternal/constant?

אות ב'

1. What does צוותא וחיבור mean, and how does it answer Q1?

Connection and bond. תצוה comes from this root — that's why it says תצוה and not משה צו. צו's job is to connect the אידן to ה'.

2. What happens when משה connects the אידן to ה'?

The אידן bring a אור — an additional light — to משה. Through their עבודה they elevate him.

3. משה and the אידן are like the head and feet — explain that example.

אידן = feet, משה = head. Just as feet bring the head somewhere it can't reach alone, the אידן's עבודה brings down the revelation of משה, elevating בקרבו, elevating משה.

אות ג'

1. What are the two explanations of what רעיא מהימנא means?

- 1) Faithful shepherd of the אידן.
- 2) Shepherd of faith — who sustains the אידן's אמונה.

2. If the אידן have natural אמונה, then what is משה's job?

Their natural אמונה can stay מקיף — external. משה internalizes it, making it בפנימיות.

3. What is the extension of משה in each generation called?

אתפשטותא דמשה.

4. Who is the example given for being the extension of משה in his generation?

גזירת המן during מסירת נפש and אמונה ה' אידן's — equal to משה in his generation. He publicly strengthened the אידן's אמונה.

5. What happens as a result of being crushed — כתיית?

כתיית reaches the מאור — the עצם הנשמה, the source. That's why it says למאור (the source) and not להאיר (the illumination that comes from it).

6. What is the רבי's question on the order of ideas discussed in היהודים?

The מאמר goes: 1) משה — משה connects ואתה תצוה — משה to אידן — רעיא מהימנא (2, ה' internalizes their כתיית (3) — אמונה, 3) — being crushed reveals מסירת נפש. The רבי asks: what does internalizing אמונה have to do with כתיית revealing the עצם?

אות ד'

1. What is the difficulty with the פסוק: וקבל היהודים —

By מתן תורה — greatest גילוי ever — it was only the beginning. By פורים — greatest הסתר ever — they fully accepted. How can the lowest point produce the greatest acceptance?

2. By פורים, what was the method of the אידן's עבודה in תורה and מצוות?

מסירת נפש — actively and publicly fulfilling מצוות and learning תורה even at the risk of their lives.

3. What caused the אידן by פורים to reach an even higher level than by מתן תורה?

The גזירה caused כתית, which revealed the עצם הנשמה. מסירת נפש comes from the עצם — higher than any גילוי at מתן תורה.

4. Through being crushed — כתית — the אידן were able to have מסירת נפש. True / False

TRUE — כתית reveals the עצם הנשמה, and מסירת נפש comes from the עצם.

5. What question does the רבי end the אות with?

What does כתית revealing the עצם have to do with משה and his internalizing the אידן's אמונה? The connection is still unclear.

אות ה'

1. is that our נשמה sees אלקות — specifically the part of our נשמה that's למעלה — above in שמים. True / False

TRUE — מול — the higher root of the נשמה above in שמים — sees אלקות, causing the נשמה in the body to have אמונה.

2. What is the difference between having אמונה from עצם הנשמה and מזלייהו חזי?

מזלייהו חזי: external (מקיף), depends on reasoning — the נשמה above seeing הנשמה עצם הנשמה. אלקות: doesn't depend on anything, fully internalized (בפנימיות).

3. What is the reasoning that מזלייהו חזי is dependent on?

It depends on reasoning — the נשמה above seeing אלקות. Because it relies on that, it stays external (מקיף).

4. What is the connection between רעיא מהימנא and כתית?

כתית brings us to the level of עצם, but doesn't reveal it on its own. Through משה and his extension arousing נפש מסירת נפש during גלות, the עצם is actually revealed.

אות ו'

1. מזלייהו חזי comes from מסירת נפש. True / False

FALSE — מסירת נפש comes from עצם הנשמה, מזלייהו חזי is external — something outside of you. The עצם is your core; from there you simply cannot go against ה'.

2. What is the method the extension of משה uses as opposed to the method used by משה (for מסירת נפש)?

משה: דעת באלקות — knowledge of אתפשטותא ה': arousing נפש מסירת נפש — the method needed for their generation.

3. משה and his extension elevate our אמונה from the level of מזלייהו חזי to the level of עצם הנשמה. True / False

TRUE — Yes — that's exactly what the רעיא מהימנא does. Elevates אמונה from external (מקיף) to something real and internalized (עצם).

4. What aspect of רעיא מהימנא did the extension of משה bring out more than משה did?

Since decrees happen in their time, the אתפשטותא can arouse נפש מסירת נפש and reveal the עצם in a way משה himself could not achieve.

אות ז'

1. **The מסירת נפש of all אידן happened specifically by הנוכה.** True / False
FALSE — By פורים. By מתתיהו and his sons — not all אידן.
2. **מרדכי and משה were both the רעיא מהימנא in a revealed way for their entire generation.** True / False
TRUE — Both were the revealed faithful shepherd for all אידן of their generation. משה through מרדכי באלוקות, through דעת באלוקות, מרדכי through משה. מסירת נפש revealing.
3. **After bringing the quote "מרדכי בדורו כמשה בדורו" — Mordechai in his generation was equal to משה in his generation — what did the רבי say the רבי פריערדיקער declared about himself?**
The רבי פריערדיקער brought this quote as a פסק on himself — that he was the רעיא מהימנא בנילוי of his generation.

אות ח'

1. **What's the question on the placement of כתיית?**
Since כתיית has to do with the idea of משה — connecting and revealing the עצם — why does the פסוק place the word כתיית together with ויקחו אליך and not with ואתה תצוה?

אות ט'

1. **The פסוק וקבל היהודים implies there was only one level of acceptance.** True / False
FALSE — Two levels: during the גזירה itself, and a higher level after the miracle.
2. **What are the two ways to reach a state of כתיית?**
 - 1) מסירת נפש from a גזירה — a decree against תורה and מצוות forces כתיית.
 - 2) מסירת נפש from גלות itself — just being in גלות without אלוקות causes brokenness rooted in the עצם.
3. **לוי say: whoever in their generation the בית המקדש wasn't rebuilt, it is as if ...it was destroyed in their days.**
4. **The fact that there's even just one far-flung corner in the world without any גילוי is proof that even where there is a גילוי, it is only limited.** True / False
TRUE — If the גילוי were truly unlimited, it would be everywhere. Even one corner without it shows that whatever גילוי exists is limited.
5. **The רבי אלטער said regularly to Hashem: "I don't want Your עולם הבא, I don't want Your עון — all I want is You."**
6. **What do we say in davening every day to show that every איד truly yearns for a גילוי אלקות?**
וּתְחֹזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים — we say this at least three times a day, asking ה' to come back to ציון and for there to be a גילוי אלקות.

אות י'

1. **The מאור we reach as a result of being crushed in times of a decree — גזירה — is higher than the מאור we reach as a result of being in גלות.** True / False
FALSE — It's the other way around — גזירה produces a deeper, permanent level from the root of עצם itself, which is higher than the temporary level from a גזירה.
2. **By מתן תורה, the acceptance of the תורה by the אידן was from an outside source, not from themselves.** True / False
TRUE — The mountain was held over them — כגיגית. Acceptance came from outside, not from their inner עצם.

3. There is only one level of the עצם. True / False

FALSE — Two levels: 1) Temporary — like adrenaline during a גזירה - decree, 2) Permanent — from the root of עצם itself, revealed through גלות, constant.

אות י"א

1. ואתה תצוה was said to the אידן as a whole, therefore it was speaking to us on the level of עצם. But why עצם — why not מזוליייהו חזי?

מזוליייהו חזי is different for every person. עצם הנשמה is where all אידן are completely equal. Since ואתה תצוה was said to all אידן as one, it has to be talking at the level of עצם.

2. What is the difference in אחדות coming from the first level of עצם and אחדות from the second?

Level 1: אחדות focused on נשמה — caring about another איד's תורה and מצוות, but not necessarily his physical needs. Level 2: The revelation reaches physical life too — we care about the whole גוף, איד, and נשמה.

3. What is the apparent difficulty in נר תמיד?

Is נר תמיד coming from ואתה תצוה (משה) or from the איד's אליך (ויקחה עבודה)? Answer: both — on two levels. מערב עד בוקר = first level (עבודה's אידן — גלות = second level). נר תמיד.

4. מערב עד בוקר represents permanent adrenaline — that even when there is no גזירה against תורה ומצוות, there is still מסירת נפש. True / False

FALSE — מערב עד בוקר = temporary adrenaline — only during times of גזירה (night). When it becomes day (no decree), it fades. נר תמיד is the permanent level.

5. What is the simple and deeper meaning of the פסוק?

Simple: משה commands the אידן to bring oil for the מנורה. Deeper: משה connects the אידן to ה' and gives them the כוח to actually reach the higher levels of אמונה.

6. The משה of our generation reveals the 1st level of עצם and gives us the ability to reveal the 2nd. True / False

TRUE — The פריערדיקער רבי — the משה of our generation — reveals the first level of אמונה from עצם, and gives us the כוח to get to the second permanent level, which brings the גאולה.

— Pointers —

פסוק The Questions On The - אות א'

- Q1/2. ואתה תצוה
- Q3. ויקחו אליך
- Q4. כתית למאור
- Q5. להעלת נר תמיד

The רבי Introduces The מאמר And Answers The First Three Questions: - אות ב'

- צוותא וחיבור - The Idea of תצוה
- ויקחו אליך
- אידן / Head And Feet And משה

The רבי Brings the Idea of משה Being a מהימנא: - אות ג'

- The זהר Says, משה Was The מהימנא Of The אידן And There's Two Explanations On What רעיא מהימנא Means
- If The אידן Have Built In אמונה What's משה's Job?
- Answer: Internalization of The אידן's אמונה
- The משה in Each Generation - Extension of אתפשטותא דמשה
- אתפשטותא דמשה Being An מרדכי
- כתית = מאור / עצם
- Question רבי's
- The Order Of Ideas Discussed In The היהודים Is So Far
- The רבי Ends Off אות ג' By Asking A Question On The Order

The Difficulty on The פסוק מאמר וקבל היהודים - אות ד'

- Explanation on וקבל היהודים
- But How?
- מסירת נפש Was Through מצוות תורה And פורים Fulfilling The
- משה Their - אידן's מסירת נפש? - מרדכי Who Aroused The
- מתן תורה Being Higher Than At אידן's עבודה The
- Having נפש מסירת, How? Through כתית, Being Crushed
- How does משה's job of Causing The Faith To Be Internalized Connect To The אידן Being Crushed?

אמונה פשוטה The Two Reasons Why The אידן Have - אות ה'

- No Need For Proof On Why The אידן Have אמונה
- מזלייהו חזי
- עצם הנשמה

- What's The Difference?
- By מזלייהו חזי
- By עצם הנשמה
- Connection Between רעיא מהימנא And כתית

מסירת נפש We Get To עצם Through How Specifically רבי Explains - אות ו'

- מזלייהו חזי Not From עצם Is מסירת נפש
- How Can This That משה of אתפשטותא Also Apply To The רעיא מהימנא משה?
- The Definition of A רעיא מהימנא
- מצד גילויים That It Not Only Be אמונה And His Extension Elevate Our משה
- רעיא מהימנא In This Aspect And Idea Of משה Extension Even Surpassed משה'ס

פריערדיקער רבי - רעיא, Explanation on The Comparison, חנוכה And פורים Difference Between - אות ו'
מהימנא

- פורים of All אידן Was Specifically By מסירת נפש
- If In Every Generation There's An Extension of משה, Why Is מרדכי Specifically Used As A Comparison?
- The רבי Brings The Quote On מרדכי, And That's A Proof He Was The מהימנא of That Generation.

פסוק In The ויקחו אליך And Question On The Placement of The Dots - אות ח'

- We Explained That ואתה תצוה
- And Then Answers What כתית
- Question On The Order

כתית The Two Ways of Reaching The State of - אות ט'

- The פסוק וקיבל היהודים Implies That This Acceptance Of The תורה Happened After The Miracle of פורים. Based on this, We Can Say That There Are Two Levels Of Acceptance
- The Same Idea Applies to כתית. There Are Also Two Ways To Reach The State of כתית
- Why Does גלות Cause כתית?
- The Teaching of חז"ל
- In גלות Can Only Be Limited גילוי
- The Teaching of the רבי אלטער
- The Example of חולה and שיערי בינה
- The רבי and צמח צדק
- What We Say Every Day
- The Result

- גלות - The Higher Revelation That Comes From אות י'
- גזירה Of מאור Higher Than גלות From מאור
- פורים vs מתן תורה
- That Is Why
- Even When The עצם - The Core itself, Is Revealed There Are Two Levels
- Why Are These Two Levels Different?

משה אידן of the עבודה of the אות י"א

- Reminder
- What Is the Role of משה?
- How Do We Know It's Talking About הנשמה עצם?
- was said to all אידן together, as a whole ואתה תצוה
- ויקחו אליך Add to אידן How
- אידן — Unity Among אחדות
- Level 1 — “Limited-Time Adrenaline”
- Level 2 — “Permanent Adrenaline”
- Returning to Question #5
- The Answer — Two Levels About נר תמיד The Seeming Contradiction
- מערב עד בוקר — Level 1
- נר תמיד — Level 2
- אות ח' in the question asked Answer to

אמונה of the Highest Level to Reach the כוח Gives the משה - אות י"ב

- The Simple Meaning of the פסוק
- The Deeper Meaning
- משה of Our Generation
- What Happens When We Reach Level #2?

לזכות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו
שירוזה נחת מחסידיו בכלל ומתלמידי התמימים בפרט ויתגלה לעין כל
תיבה ומי"ד ממ"ש!

Written, Edited and Compiled by
הבחור התמים שמואל רפאל שיחי' אלקיים • הבחור התמים יהושע שיחי' קארף
י"א ניסן תשפ"ו
and In honor of the רבי's
לע"נ החיילת בצ"ה תאיר שמחה בת שניאור זלמן שי'
124th Birthday